

Không quốc giáo, không giáo điều

(No State Religion, No State Dogma)

Đoàn Thanh Liêm

Năm 1975, sau khi chiến thắng được miền Nam rồi, thì giới lãnh đạo cộng sản tại Hanoi bèn công khai đổi tên “Đảng Lao Động” thành ra “Đảng Cộng sản”, tờ tạp chí “Học Tập” là cơ quan nghiên cứu và lý luận của Đảng Lao Động cũng đổi tên thành tạp chí “Cộng sản” luôn. Và cả đến cái “Mặt Trận Dân Tộc Giải Phóng Miền Nam Việt Nam” (National Liberation Front NLF) cũng được cho giải tán, dẹp bỏ mất tiêu luôn. Đó là chuyện nội bộ của đảng cộng sản, họ có quyền quyết định thay đổi tên tuổi của riêng họ, chúng ta không phải là người trong đảng cộng sản, thì cũng chẳng nên thắc mắc gì về cái chuyện riêng tư đó trong tổ chức của riêng họ.

Nhưng mà, vẫn theo chuyện “thừa thắng xông lên”, họ đã cả gan đổi cả cái tên, cái danh xưng của quốc gia thành ra nhà nước “Cộng hoà Xã hội Chủ nghĩa Việt nam” (Socialist Republic of Vietnam SRV), thì đó là điều mọi người công dân Việt nam chúng ta đều có quyền bất đồng, có quyền dị nghị. Vì rõ ràng là đảng cộng sản đã quá ư lạm quyền. Họ vẫn xưng mình là “đày tớ của nhân dân”, ấy thế mà họ dám ngang nhiên qua mặt “các chủ nhân ông, tức là toàn thể nhân dân”, mà thay đổi cả cái danh xưng của đất nước Việt nam thành ra là một quốc gia nằm dưới trướng của cái giáo điều “xã hội chủ nghĩa”, với nền” độc tài chuyên chính vô sản”, với chủ trương “đấu tranh giai cấp, hận thù giai cấp”, “dân chủ tập trung” v.v...Đó là cái điều mà không bao giờ chúng ta lại có thể chấp nhận được.

Ở bên Pháp vào năm 1981, lần đầu tiên có lãnh tụ Đảng Xã hội là Francois Mitterand được bầu làm Tổng Thống, thì Giáo sư Raymond Aron có viết một bài báo gây chấn động trên báo Figaro, ông viết thật đanh thép rằng : “ Nước Pháp là nước Pháp, hay là Cộng Hoà Pháp quốc, chứ không có thêm một tĩnh từ nào khác” (Nguyên văn : La France, c'est la France ou la République Francaise, sans adjectifs!) Tức là vị giáo sư lừng danh này muốn cảnh cáo cả phe tả phái và đảng Xã hội rằng : “Không được đem bất kỳ cái chủ thuyết nào mà gán vào danh xưng nước Pháp.” Lập trường này

cũng có thể đem áp dụng cho nước Việt nam chúng ta, mà cho tới năm 2010 này vẫn còn bị đảng cộng sản gán cho “cái đuôi con chồn xã hội chủ nghĩa”!

Đầu năm 1990, sau khi chế độ cộng sản sụp đổ ở Đông Âu, thì tôi có viết một bản văn nhan đề là : “Năm Điểm Thoả Thuận Căn Bản” được coi như cái “guideline” cho việc soạn thảo bản Hiến pháp sau này. Bản văn được bắt đầu như sau :

Điểm 1 - Quốc gia Việt nam không công nhận một tôn giáo nào làm quốc giáo.

Quốc gia cũng không áp đặt một chủ thuyết nào làm giáo điều chính thức của Dân tộc.

Nhằm tôn trọng và bảo vệ Tự do Tín ngưỡng, Nhà nước không can thiệp vào chuyện nội bộ của các tổ chức tôn giáo.

(Toàn văn Bản “Năm Điểm” này sẽ được ghi trong Phần Phụ Lục đính kèm bài viết này).

Vì bản văn này, mà tôi bị công an bắt giam giữ vào tháng Tư 1990 và trong phiên xử vào ngày 14 Tháng Năm 1992, Toà án tại Saigon đã xử phạt tôi 12 năm tù giam về tội “Tuyên truyền chống chủ nghĩa xã hội”. Và sau đó, họ đưa tôi đi “thi hành án” tại trại giam Z30D ở Rừng Lá thuộc huyện Hàm Tân Phan Thiết.

Năm 1996, nhờ sự vận động can thiệp của nhiều tổ chức nhân quyền quốc tế như Amnesty International, Human Rights Watch, cũng như của nhiều Dân biểu, Nghị sĩ và các nhân vật văn hoá xã hội, và nhất là của chánh quyền Mỹ, mà tôi đã được trả tự do bằng cách công an chở tôi từ nhà tù Hàm Tân ra thẳng phi trường Tân Sơn Nhất, để cùng với gia đình qua định cư bên nước Mỹ. Đại khái vắn tắt của vụ án của tôi là như vậy.

Trong 10 năm nay, tôi để thời giờ nghiên cứu tìm hiểu về sự “Chuyển hoá Dân chủ” (Democratic Transition) tại các nước cựu cộng sản ở Đông Âu và cả ở nước Nga. Và tôi đã tìm ra được nhiều điều lý thú, khả dĩ có thể rút kinh nghiệm cho việc xây dựng tương lai đất nước và dân tộc Việt nam

chúng ta. Để cho ngắn gọn, tôi chỉ xin trích dẫn một số điều khoản căn bản trong bản Hiến pháp, mới được ban hành trong thập niên 1990 và sau này, của một số nước cộng sản, mà có liên hệ trực tiếp đến quan điểm của tôi như đã ghi nơi điều 1 Bản văn “Năm Điểm” đã trưng dẫn ở trên.

A/ Không có Quốc giáo (No State Church).

- 1- Điều 40 khoản 2 Hiến Pháp nước Estonia : “Không có quốc giáo” (There is no State Church).
- 2- Điều 14 khoản 1 Hiến Pháp nước Nga : “Không một Tôn giáo nào được thiết lập như một quốc giáo, hay như một tôn giáo bắt buộc (No Religion shall be established as a State or Obligatory One).

B/ Không có Ý thức hệ Nhà nước (No State Ideology)

- 1- Điều 13 khoản 2 Hiến Pháp nước Nga : “ Không có một Ý thức hệ nào được thiết lập như là Ý thức hệ Nhà nước, hoặc như một ý thức hệ bắt buộc (No Ideology may be established as a State or Obligatory One).
- 2- Điều 5 khoản 2 Hiến Pháp nước Moldova : “Không có Ý thức hệ nào được công bố là Ý thức hệ chính thức của Nhà nước (No Ideology may be pronounced as an official ideology of the State).
- 3- Điều 12 khoản b Hiến Pháp nước Uzbekistan : “ Không một Ý thức hệ nào mà được ban cấp quy chế của Ý thức hệ Nhà nước” (No Ideology shall be granted the status of State Ideology).
- 4- Điều 11 khoản 2 Hiến Pháp nước Bulgaria : “Không có Ý thức hệ nào mà được công bố hay xác nhận là Ý thức hệ của Nhà nước”- (No Ideology shall be proclaimed or affirmed as an Ideology of the State).

Mấy trích dẫn ghi trên thiết nghĩ cũng đã đủ để đánh giá được sự dứt khoát loại bỏ căn bệnh giáo điều của chế độ cộng sản trước đây. Người viết xin để bạn đọc tùy nghi phân tích và lượng định về sự thay đổi này trong các quốc gia cộng sản ở Đông Âu và nhất là ở nước Nga. Và rồi đối chiếu với tình trạng ở Việt nam hiện nay./

Baltimore Tháng Năm 2010

Đoàn Thanh Liêm

Phụ Lục

Năm Điểm Thoả Thuận Căn Bản

Điểm 1 - Quốc gia Việt nam không công nhận một Tôn giáo nào làm Quốc giáo.

Quốc gia cũng không áp đặt một chủ thuyết nào làm giáo điều chính thức của dân tộc.

Nhằm tôn trọng và bảo vệ Tự do Tín ngưỡng, Nhà nước không can thiệp vào chuyện nội bộ của các tổ chức tôn giáo.

Điểm 2 – Dân tộc Việt nam gồm nhiều sắc tộc có truyền thống văn hoá lịch sử khác nhau. Như vậy nền tảng của xã hội Việt nam phải được đặt trên cơ sở đa chủng tộc, đa văn hoá.

Điểm 3 – Phát huy truyền thống nhân bản và nhân ái của dân tộc, hệ thống chính trị và luật pháp Việt nam phải được xây dựng theo những nguyên tắc đã được ghi rõ trong Bản Tuyên Ngôn Quốc Tế Nhân Quyền.

Điểm 4 - Về phương diện kinh tế, vai trò của nhà nước là làm trọng tài để bảo đảm công bằng xã hội và trật tự xã hội. Như vậy, nhà nước không thể vừa đứng làm trọng tài, mà lại vừa là một bên đương sự trong các hoạt động kinh doanh làm ăn được (vừa thổi còi, lại vừa đá bóng).

Hệ luận của nguyên tắc này là : Hệ thống quốc doanh hiện nay sẽ được giảm bớt tới mức tối thiểu.

Điểm 5 - Thể hiện tinh thần hoà giải hoà hợp dân tộc, quốc gia sẽ ban hành lệnh khoan hồng đại xá đối với mọi vi phạm do cá nhân hay do tập thể gây ra. Nghiêm cấm mọi sự tùy tiện báo ân, báo oán. Mọi khiếu nại đòi bồi thường thiệt hại sẽ được xử lý theo đúng thủ tục luật pháp./

Làm tại Saigon Tháng Hai 1990.

Đoàn Thanh Liêm

